

Bonobo geeft gul aan een vreemde

Door onze redactie wetenschap ROTTERDAM, 16 FEBR. Bonobo's blijken in een experiment moeiteloos voedsel met soortgenoten te delen. Ook als ze die dag nog niet gegeten hadden, openden deze mensapen de deur naar een soortgenoot voordat ze zelf gingen eten. Tot verrassing van de onderzoekers deelden de bonobo's in dit experiment hun rantsoen niet alleen met familie maar ook met onbekenden. Dit schrijft onderzoeker Brian Hare in een artikel dat *Current Biology* vrijdag heeft vrijgegeven.

Het is een opvallende uitkomst, omdat de nauw verwante chimpansees juist helemaal niet zo vrijgevig met voedsel zijn. Zelfs chimpanseemoeders zijn niet gul ten opzichte van hun kinderen. Alleen als er expliciet om gebedeld wordt, wil een chimpansee wel eens wat geven. En chimps geven ook wel voedsel in ruil voor seks of voor steun in de complexe coalitiepolitiek in chimpanseekolonies. Maar nooit zomaar.

Bij mensen lijkt onzelfzuchtige vrijgevigheid juist een aangeboren kenmerk – in weerwil van de meer sombere analyses van menselijke moraal. Mensenkinderen delen (zeker vanaf hun vierde jaar) vrij moeiteloos hun eten en veel andere dingen met anderen, overigens vanaf hun achtste jaar vooral met vrienden en bekenden. En in vrijwel alle culturen is gastvrijheid een van de hoogste plichten.

De bonobo, die beschouwd wordt als de zachtmoedigste mensapensoort, lijkt ook hierin meer op de mens. De gemeenschappelijke voorouder van bonobo's, chimps en mensen leefde vijf à zes miljoen jaar geleden.

In het experiment moesten de bonobo's een deur opendoen om voedsel te krijgen. Maar ze konden kiezen tussen een deur naar een lege kamer of een naar een kamer waarin een bonobo zat die even hongerig was als zij zelf. En hongerig waren ze echt, want in controle-experimenten (met twee lege kamers) aten de bonobo's altijd al het eten op. Toch openden ze vrijwel altijd de deur naar een soortgenoot.

Dit soort experimenten worden altijd in gevangenschap gehouden, waarin de mensapen waarschijnlijk goed beseffen dat er altijd wel genoeg voedsel zal zijn. Maar vergelijkbare experimenten met chimpansees leverden tot nu toe een heel ander resultaat op.

Het verschil tussen chimpansees en mensen in vrijgevigheid wordt vaak verklaard uit het feit dat de chimps in hun eentje voedsel verzamelen, terwijl de mens in zijn evolutie steeds meer is gaan samenwerken. Alleen: de bonobo lijkt nog minder dan de chimp samen te werken. Waarom die nu ook vrijgevig blijkt, moet nog worden onderzocht.